

دستکاری ژنتیکی در گیاهان برای سازمان به تغییرات اقلیمی

تدوین

پاوان کومار جایال

رانا پرتاپ سینگ

اووم پرکاش دانخر

ترجمه:

دکتر سدادبه جهان بخش گهدہ کھریز (عضو هیئت علمی دانشگاه محقق اردبیلی)

دکتر سیده زینب رئیسی ساداتی

انتشارات حق شناس
HAGHSHENASS
PUBLICATION

۱۴۰۰

عنوان و نام پدیدآور	دستکاری ژنتیکی در گیاهان برای سازگاری به تغیرات اقلیمی / تدوین: اصحاب: ویراستارا باون کومار جایال، رانا پرتاب سینگ، اومنیر کاش دانخر: ترجمه سدابه جهانبخش گده کهریز، سیده بیلدا رئیسی ساداتی.
مشخصات نشر	.۱۳۹۹ : رشت: حق شناس،
مشخصات ظاهری	.۲۹۲ : ص: جدول.
شابک	: ۷۵۰۰۰ ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۰۹-۱۹-۱ : ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۰۹-۱۹-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	Genetic manipulation in plants for mitigation of climate change, 2015 : عنوان اصلی:
موضوع	: ژنتیک گیاهی -- مهندسی
موضوع	Plant genetic engineering :
شناسه افزوده	: جایوال، پاوان کی، ویراستار Jaiwal, Pawan K :
شناسه افزوده	: رانا پرتاب، ۱۹۴۶ م..، ویراستار -Rana Pratap, 1946 :
شناسه افزوده	: دانکر، ام پارکاش، مترجم Dhankher, Om Parkash :
شناسه افزوده	: جهانبخش گده کهریز، سدابه Jahanbakhsh Godekhahriz, Sodabeh :
شناسه افزوده	: رئیسی ساداتی، سیده بیلدا، ۱۳۶۷ م..، مترجم Raisi Sadati, Seyedeh Yalda :
ردی بندی کنگره	: OK ۱۶۰ : ۵۷۷۸۷۷۲ :
ردی بندی دیوبی	: ۷۵۰۲۸۷۸ :
شماره کتابخانه اسلامی	

نام کتاب	دستکاری ژنتیکی در گیاهان برای سازگاری به تغیرات اقلیمی
تألیف	پاوان کومار جایال، رانا پرتاب سینگ، اومنیر کاش دانخر
ترجمه	دکتر سدابه جهانبخش گده کهریز- دکتر سیده بیلدا رئیسی ساداتی
ناشر	انتشارات حق شناس
ویراستار	مهندس اکبر حق شناس
طرح روی جلد	مهندس اکبر حق شناس
حروف چینی و آماده سازی	دکتر سیده بیلدا رئیسی ساداتی
چاپ اول	۱۴۰۰ :
چاپخانه و صحافی	پیشگام
قیمت	: ۷۵۰۰۰ ۹۷۸ریال
شمارگان	: ۵۰۰
شابک	ISBN 978- 622-6809-19-1 : ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۰۹-۱۹-۱

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

مرکز نشر و پخش: رشت- سبزه میدان - نبش بیستون - مرکز تجاری سبز

تلفن: ۰۹۱۶۳۴۷۸۲۰ ۳۳۲۴۶۷۶۹۹ نمبر: ۳۳۲۴۴۴۱۴ همراه:

فهرست مطالب

عنوان	
صفحه	
۵	مقدمه
۹	همکاران
۱۲	۱- یانگ فنگ لی، مناکوماری موتورامالینگام و رامامورتی ماھالینگام پاسخ گیاه به ازن تروپوسفری
۲۹	۲- ساسکا روس، پونیت پانول و سوتریوس فراق کوستیفانکیس واکنش گیاه به تنش گرما و مقاومت گرمایی
۶۳	۳- زوچین زانگ، زین هانگ، میکسوی ژو، لانا شابلا، آنتونی کوتولیس و سرگی شابلا بهترزادی گیاهان در راستای تحمل به سیل: پیشرفت‌ها و محدودیت‌ها
۱۰۳	۴- جان بو و لیزانگ زیونک بهبود ژنتیک در راستای مقاومت به خشکی در برج
۱۳۳	۵- رانسیسکو مارکو، مارتا بیتریان، پدرو کاراسکو، روبن آلکازار و آنتونیو تیبورسیو مهندسی بیوسنتر پلی آمین به عنوان ابزاری برای بهبود مقاومت گیاه به تنش‌های غیر زیستی
۱۵۲	۶- وینود تقویت تحمل به کمبود مواد مغذی در برج
۱۸۵	۷- پانول رانا تومار، آنیرودها دیکسیت، پاوان کومار جایوال و اوم پرکاش دا خیر گیاهان مهندسی شده به فلزات سنگین و متتحمل به فلزات سنگین
۲۱۷	۸- سوهاکر سرویستاوا و سوبراسانا چشم انداز دستکاری ژنتیکی برای تحمیل فلزات سنگین پیشرفت‌ه و تجمع زیستی در رابطه با تغییرات آب و هوا
۲۳۹	۹- کولدیپ بائوده، مانیش ساینگر، سانجیو کومار، پونام اهلوات ساینگر، پاوان کومار جایوال و رانا پرتاپ سینگ راهکارهای بیوتکنولوژیکی برای کاهش تأثیرات مخرب عوامل آب و هوایی بحرانی بر بهره‌وری گیاه ..
۲۵۷	۱۰- جورج زاولا و لینوس گوگ اثرات انتشار دی‌اکسید کربن آنتروپوزنیک در تعامل گیاه و حشره ..

۱۱- مانیش ساینگر، پونام آهلاوات سانگیر، دارشنا چودهاری، رانجانا جایوال، رانا پراتاب سینگ، اوم پارکاش
دانخیر و پوان کومار جایوال

محصولات کشاورزی تغییر یافته ژنتیکی (GM) برای توسعه جهانی دو دوران تغییرات اقلیمی؛ برای افزایش
درآمد کشاورز، کاهش فقر، تغذیه و سلامت ۲۷۹

پیشگفتار

تنوع آب و هوایی و گرم شدن کره زمین که طی چند دهه گذشته مشاهده شده است، به یک واقعیت ترسناک و موضوعی نگران‌کننده در سراسر جهان به ویژه برای کشورهای در حال توسعه تبدیل شده است. شرایط آب و هوایی بحرانی تأثیر منفی بر خصوصیات کمی و کیفی گیاهان دارد. امنیت تغذیه و امنیت غذایی بدلیل وجود بیش از حد جمعیت و مناطق تحت کشت در مناطقی با حاصلخیزی کمتر بهدلیل تغییرات شدید آب و هوایی به عنوان یک چالش بزرگ در سراسر جهان مطرح شده است. فصول سرد و گرم بحرانی و خشکسالی و متعاقب آن سیل و همچنین گازهای گلخانه‌ای به عنوان مهمترین عوامل ایجاد چنین تغییر اقلیمی در سطح جهان در نظر گرفته می‌شوند. به دنبال آن صنعتی شدن به علت فعالیت‌های انسان در طیعت بر شدت تغییرات آب و هوایی افزود. بنابراین، نیاز فوری به دستیابی به راهکارهایی برای کاهش اثرات منفی تغییرات آب و هوای بر تنوع زیستی و بهره‌وری محصولات زراعی وجود دارد. کارهای مربوط به راهبردهای بیوتکنولوژیکی نظری اصلاح نژاد و مهندسی ژنتیک برای کاهش مشکلات تغییرات آب و هوایی در مرحله اولیه مدنظر است و تلاش‌های انجام شده در این راستا ممکن است به یک صفت خاص، محدود شود. رسیدگی به تنش‌های چندگانه در یک مرحله رسیدگی به مشکلات متعدد در مراحل پیشرفت‌های اخیر در اصلاح مولکولی (شناسایی مارکرهای برجسته، QTL‌ها / ژن‌ها)، ترانسژن‌ها (معرفی ژنهای اگزوژن یا تغییر بیان ژنهای پاسخ‌گو به تنش) و رویکردهای ژنومیکس باعث شده است که شناسایی و جداسازی چندین ژن مهم کلیدی در گیر در تنش‌های غیر ژنده و تنظیم آنها آن آسان‌تر شود. این کتاب با هدف آشنایی بر مرور جزئیات و رویکردهای اخیر در مطالعات دستکاری ژنتیکی در گیاهان برای کاهش تغییرات آب و هوایی برنامه‌ریزی شده است. افزایش سطح اوزون تروپوسفری در مناطق گرمسیری بهدلیل صنعتی شدن و فعلیت‌های انسانی، نابودی گیاهان، کیفیت محصول و توانایی رقابتی گیاهان زراعی و ذرختان جنگلی را محدود می‌کند. به منظور اطمینان از امنیت غذایی برای آینده، تحمل / مقاومت به O_3 در گیاهان زراعی گنجانیده شده است. پاسخ‌های فیزیولوژیکی، بیوشیمیایی و مولکولی گیاهان به این آلاینده سمی که اهداف

منطقی برای غربال‌گری فنوتیپی و دستکاری ژنتیکی گیاهان برای تحمل به O_3 را فراهم می‌کند توسط لی و همکاران بحث شده است (صفحات ۱۴-۱).

تنش گرما از جنبه‌های مختلف بر رشد و نمو گیاه تأثیر می‌گذارد. مقاومت به گرما به فعال‌سازی و هماهنگی مسیرهای مختلف ارزیابی، بیامپسان و تنظیمی بستگی دارد. راث و همکاران (صفحات ۱۵-۲۲) در مورد اثرات درجه حرارت بالا بر رشد و نمو گیاهان، روش‌های غربال‌گری مقاومت به گرما، مکانیسم ارزیابی گرما، تغییرات متابولیکی و راهکارهای بهبود در تنش گرمایی را در گیاهان مورد بحث قرار داده‌اند.

اصلاح محصولات زراعی برای تحمل به مقاومت در برابر خشکی یا سیل در مدت زمان طولانی اولویت داشته است. با این وجود، پیشرفت پروسه بهدلیل پیچیدگی فیزیولوژیکی و ژنتیکی این صفات کند بوده است. نگرش‌های اساسی به ارزیابی تنش، انتقال سیگنال پایین دست و تغییرات متابولیکی که باعث تحمل می‌شود، کلید اصلی افزایش تولید محصول در محیط‌های مستعد خشکی و سیل هستند. برنج، محصول اصلی غذایی بیش از نیمی از جمعیت جهان، با مشکل کمبود آب و خشکسالی رویرو است. یو و زیانگ (صفحات ۴۳-۷۲) یک مرور و دیدگاه کلی از امتراتری‌ها، منابع، پیشرفت و چالش‌های مقاومت به خشکی در برنج را ارائه کرده‌اند. ژانگ و همکاران (صفحات ۷۳-۱۰۲) خلاصه‌ای از پیشرفت‌های اخیر در مورد محدودیت‌های عمدۀ موثر بر عملکرد گیاهان در خاک‌های غرقاب را ارائه نمودند و مکانیسم مورد استفاده گیاهان را برای مقابله با تنش مورد بحث قرار داده‌اند.

پلی‌آمین‌ها ترکیبات چند حلقه‌ای کوچکی هستند که در مسیرهای متابولیک متعددی در گیاهان از جمله حفاظت از تنش درگیر می‌باشند. ماکرو و همکاران (صفحات ۱۰۳-۱۱۶) رویکردهای به کار رفته برای نشان دادن درگیری پلی‌آمین‌ها در پاسخ به تنش و دستکاری ژنتیکی سطح پلی‌آمین را به عنوان ابزاری کارآمد برای مقاومت گیاه در برابر تنش غیر زیستی همراه با پیشرفت‌های اخیر در فعالیت پتانسیل مکانیسم کاربردی پلی‌آین‌هایی که می‌توانند در محافظت به تنش نقش دارند، بیان نموده‌اند.

وینود (صفحات ۱۱۷-۱۴۲) یک مرور کلی از تحولات اخیر برای تلاش‌های اصلاح برنج در راستای تحمل به کمبود مواد مغذی به عنوان یک راه حل پایدار برای کشاورزی